

Sygn. akt I CSK 641/09

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 9 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa K. L. S.A. z siedzibą w W.

przeciwko Wacławowi N. i Małgorzacie N.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 9 września 2010 r.,

skargi kasacyjnej pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 8 lipca 2009 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Strona powodowa, K. L. S.A., domagała się nakazania pozwanym, Wacławowi N. oraz jego żonie Małgorzacie N. zapłaty solidarnie na podstawie dołączonego do pozwu weksla kwoty 1 815 013,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

Wydany zgodnie z żądaniem pozwu nakaz zapłaty z dnia 16 marca 2005 r. Sąd Okręgowy po rozpoznaniu zarzutów pozwanych utrzymał w mocy wyrokiem z dnia 18 września 2008 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 31 lipca 2001 r. strona powodowa zawarła z pozwanym umowę leasingu, której przedmiotem była linia do produkcji folii *stretch*. Wartość przedmiotu tej umowy określono na kwotę 3 600 000 zł (równowartość 985 734,24 euro według kursu kupna dewiz w dniu podpisania umowy), a czas jej trwania na 60 miesięcy. W celu zabezpieczenia swych zobowiązań, mogących powstać na podstawie tej umowy, pozwany (korzystający) wystawił na rzecz powoda (finansującego) weksel własny *in blanco*, poręczony przez żonę. Zgodnie z deklaracją wekslową, strona powodowa mogła wypełnić ten weksel na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia łącznie z odsetkami i kosztami wynikającymi z realizacji umowy leasingu. Ze względu na trudności pozwanego w terminowym spłacaniu rat leasingowych strona powodowa zawarła z pozwanym w dniu 5 maja 2003 r. porozumienie w sprawie ustalenia zasad restrukturyzacji i kontynuowania łączącej strony umowy leasingu, w dniu zaś 29 lipca 2003 r. rozwiązała umowę leasingu z powodu opóźnień pozwanego w regulowaniu swych zobowiązań. Następnie, dnia 20 listopada 2003 r., strona powodowa oddała linię produkcyjną, która wcześniej była przedmiotem umowy z pozwanym, w leasing Andrzejowi i Teresie B. W zawartej z nimi umowie wartość przedmiotu leasingu została określona na kwotę 2 500 000 zł. Wyliczając kwotę dochodzoną pozwem, strona powodowa zsumowała kwoty zadłużenia, wynikające z wystawionych faktur, odsetki z tytułu niezapłaconych faktur i kwoty rat przyszłych. Uzyskaną w ten sposób sumę 4 315 013,23 zł pomniejszyła o kwotę 2 500 000 zł z tytułu uzyskanych korzyści w związku z zawarciem umowy leasingu tego samego przedmiotu. Pismami z dnia 8 grudnia 2004 r. strona powodowa zawiadomiła

pozwanych o wypełnieniu weksla *in blanco* na kwotę 1 815 013,23 zł płatną w dniu 23 grudnia 2004 r.

Sąd Apelacyjny, oddalając w dniu 8 lipca 2009 r. apelacje pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego, powołał się na wynikającą z art. 709¹⁵ k.c. możliwość żądania przez finansującego od korzystającego natychmiastowej zapłaty wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłacenia przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Za zasadne uznał przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że od sumy wszystkich przewidzianych w umowie rat niezapłaconych przez pozwanego należało odliczyć tylko kwotę 2 500 000, wyrażającą korzyść uzyskaną przez stronę powodową na skutek wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu z pozwanym, równającą się wartości przedmiotu leasingu przyjętej w nowej umowie leasingu. Sąd Apelacyjny nie znalazł także podstaw do zastosowania w sprawie art. 585 w związku z art. 709¹⁷ k.c. W jego ocenie Sąd Okręgowy uwzględniając powództwo w stosunku do pozwanej nie naruszył również art. 10 i 32 Pr. weksl. Jako chybione też ocenił podniesione w apelacji zarzuty naruszenia art. 167, 232, 316 i 493 §1 k.p.c.

W skardze kasacyjnej pozwani zarzucili, że wyrok Sądu Apelacyjnego został wydany z naruszeniem art. 6, 471, 585, 709¹⁵ i art. 709¹⁷ k.c., art. 10 i 32 Pr. weksl. oraz art. 167, 232, 316, 378 § 1, art. 493 § 1 i art. 495 § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Podmiot, który występuje – tak jak strona powodowa - z powództwem o zapłatę, opartym na twierdzeniu, że dochodzone roszczenie przysługuje mu na podstawie weksla własnego podpisanego przez jednego z pozwanych w charakterze wystawcy, a przez drugiego w charakterze poręczyciela za wystawcę, powinien do pozwu dołączyć poświadczający to weksel. Jest to dowód z jego strony konieczny, a zarazem – co do zasady – wystarczający. Pozwany przed tak uzasadnionym żądaniem może się bronić za pomocą różnego rodzaju zarzutów podważających zasadność tego żądania. Taki rozkład ciężaru dowodu w sprawach o żądanie zapłaty, które w całości znajduje potwierdzenie w treści weksla, jest zgodny z ogólną regułą wyrażoną w art. 6 k.c.; zob. też, dotyczący postępowania nakazowego, art. 485 § 2 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego:

z dnia 18 listopada 1999 r., I CKN 215/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 128, z 24 października 2003 r., III CK 35/02, LEX nr 148666, z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 86/06, niepubl., z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 160/07, LEX nr 439205, z dnia 7 maja 2009 r., IV CSK 549/08, niepubl.).

Po wydaniu nakazu zapłaty na podstawie weksla pozwany powinien wszystkie okoliczności faktyczne, zarzuty i wnioski dowodowe zmierzające do wykazania bezzasadności powództwa przytoczyć w zasadzie już w zarzutach od nakazu zapłaty (art. 495 § 3 k.p.c.).

Wśród zarzutów, za pomocą których pozwani o zapłatę na podstawie weksla własnego mogą się bronić, szczególnie istotne znaczenie przypada w polskich realiach twierdzeniu, że powód – wekslobiorca otrzymał weksel *in blanco*, podpisany przez pozwanych w charakterze wystawcy lub poręczyciela za wystawcę, w celu zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z określonego stosunku, w związku z czym był on upoważniony do jego uzupełnienia jedynie zgodnie z zawartym porozumieniem, wypełnił go zaś niezgodnie z tym porozumieniem. Powiązanie przez strony upoważnienia do uzupełnienia weksla *in blanco* z istnieniem i treścią zobowiązania podlegającego zabezpieczeniu (stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego) powoduje, że wekslobiorca w zasadzie nie może na podstawie prawa wekslowego uzyskać wobec wystawcy weksla własnego i poręczyciela za wystawcę weksla własnego więcej praw niż mu przysługuje w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, czyli w ramach tzw. stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 25/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 117, z dnia 9 grudnia 2004 r., II CK 170/04, LEX nr 146408, z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007, nr 4, poz. 59, z dnia 21 czerwca 2007 r., IV CSK 92/07, OSNC 2008, nr 10, poz. 117, z dnia 5 lutego 2009 r., I CSK 297/08, niepubl.).

Na pozwanych, którzy w zarzutach od nakazu zapłaty powołali się na to, że wpisana przez stronę powodową w wekslu kwota nie miała uzasadnienia w objętym zabezpieczeniem stosunku wynikającym z umowy leasingu z dnia 31 lipca 2001 r., spoczywał zatem ciężar dowodu tej okoliczności pod rygorem nieuwzględnienia wniesionych zarzutów. Konsekwentnie na pozwanych spoczywała także powinność

zaoferowania dowodów na poparcie przytoczonej okoliczności (art. 232 zdanie pierwsze k.p.c.). W ramach tej powinności mieściło się również żądanie przedstawienia odpowiednich dokumentów przez stronę przeciwną (art. 248 § 1 k.p.c.). Sąd jednak mógł dopuścić też dowód z urzędu co do faktów objętych zarzutami pozwanych. Wynika to z art. 232 zdanie drugie k.p.c. Poza dowodami objętymi wyraźnymi zakazami ustawowymi (np. wynikającymi z art. 247 i 259 k.p.c.), możliwość dopuszczenia dowodów z urzędu dotyczy wszelkich dowodów; nie doznaje ona ograniczeń również na podstawie przepisów, które – tak jak art. 495 § 3 k.p.c. - ustanawiają tzw. prekluzję dowodową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2007 r., I CSK 27/07, OSNC-ZD 2008, nr A, poz. 25).

Bezzasadny jest więc podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 6 i 471 k.c. przez Sąd Apelacyjny wskutek przyjęcia, że na stronie powodowej nie spoczywał ciężar dowodu przesłanek, objętego zabezpieczeniem wekslowym, odszkodowania należnego od pozwanego na podstawie umowy leasingu. To samo dotyczy zarzutu naruszenia art. 232 k.p.c. przez uznanie w zaskarżonym wyroku, że strona powodowa nie była zobowiązana do przedstawiania dowodów dotyczących wysokości odszkodowania objętego zabezpieczeniem wekslowym.

Podobnie należy ocenić zarzuty dotyczące art. 167, 495 § 3 i art. 316 § 1 i 2 k.p.c. Decyzje dowodowe, z którymi skarżący łączy naruszenie wymienionych przepisów, mieściły się granicach kompetencji sądu do dopuszczenia dowodów z urzędu (zob. art. 232 zdanie drugie k.p.c., a związku z tym przepisem wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., III CK 341/05, OSNC 2006, nr 10, poz. 174). Decyzje te nie naruszały interesów pozwanych, dotyczyły bowiem dowodów odnoszących się do podniesionej przez pozwanych w zarzutach od nakazu zapłaty kwestii prawidłowości wypełnienia weksla in blanco.

Zamierzonego skutku nie mógł też odnieść, bliżej nieuzasadniony „zarzut ewentualny” naruszenia art. 378 § 1 k.c. (zob. art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.).

2. Naruszenia art. 10 i 32 Pr. weksl. pozwana dopatruje się w przyjęciu jej odpowiedzialności w charakterze poręczyciela wekslowego za wystawcę (pozwanego), pomimo modyfikacji bez jej zgody, po podpisaniu weksla, umowy leasingu, z której wynika objęta poręczeniem odpowiedzialność pozwanego.

Pozwana twierdzi, że ta modyfikacja spowodowała, iż jej, wyrażona w tekście weksla, odpowiedzialność w granicach długu pozwanego, opartego na zmodyfikowanej umowie leasingu, nie powstała, gdyż dokonane uzupełnienie weksla in blanco należało uznać za niezgodne z udzielonym przez nią upoważnieniem do wypełnienia weksla in blanco. Ze stanowiskiem tym nie można się jednak zgodzić. W razie złożenia na wekslu in blanco podpisu w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego mającego zabezpieczać wierzytelność z określonego stosunku pozawekslowego, samo późniejsze zmodyfikowanie tego stosunku nie sprzeciwia się wypełnieniu weksla na kwotę długu wynikającego z tego stosunku. Wypełnienie to mieści się bowiem w granicach upoważnienia do uzupełnienia, objętego porozumieniem stron. Niedopuszczalne jest tylko wyjście poza granice upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco, np. przez wpisanie kwoty wyżej niż określona w deklaracji wekslowej lub kwoty długu z innego stosunku niż wskazany w deklaracji wekslowej. Uwagi te odnoszą się do wszystkich zobowiązań wekslowych, także więc do zobowiązań poręczycieli wekslowych, odpowiadających na zasadach istotnie różnych od przewidzianych w art. 876-887 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2003 r., III CK 35/02, oraz z dnia 29 czerwca 2006 r., IV CSK 53/06, LEX nr 465907, i cytowane w nim orzecznictwo).

Skarżąca nietrafnie również uważa, że uzupełnienie weksla in blanco niezgodnie z porozumieniem stron stanowi wadę formalną. Dokument mający cechy określone w art. 101 Pr. weksl. stanowi weksel własny, choćby nadanie mu tych cech nastąpiło z naruszeniem upoważnienia do wypełnienia weksla in blanco. Jednak zobowiązanie osoby podpisanej na wekslu in blanco powstaje tylko w takich granicach, w jakich jego wypełnienie jest zgodne z upoważnieniem do uzupełnienia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2008 r., I CSK 548/07, OSNC-ZD 2009, nr B, poz. 49).

W związku z bezzasadnością podniesionego zarzutu naruszenia art. 10 i 32 Pr. weksl. bezprzedmiotowe stało się rozpatrywanie twierdzenia o uchybieniu przez Sąd Apelacyjny art. 493 § 1 k.p.c. przez uznanie, że pozwana zgłosiła zarzuty nowe, odwołujące się do aneksów do umowy leasingu.

3. Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że w deklaracji wekslowej pozwani upoważnili stronę powodową do wypełnienia podpisanego przez nich weksla in blanco na sumę wynikającego z umowy leasingu z dnia 31 lipca 2001 r. zadłużenia pozwanego wobec strony powodowej, wraz z odsetkami i kosztami realizacji tej umowy. W związku z wyrażonym w zarzutach od nakazu zapłaty twierdzeniem pozwanych o nieprawidłowości uzupełnienia weksla in blanco zasadniczego znaczenia w sprawie nabierało zatem ustalenie, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, czy kwota, na którą weksel został wypełniony, odpowiadała zadłużeniu pozwanego wobec strony powodowej, wynikającemu z umowy leasingu, po jej wypowiedzeniu przez stronę powodową (finansującego), ze skutkiem natychmiastowym, z przyczyn objętych odpowiedzialnością pozwanego (korzystającego).

Według art. 709¹⁵ k.c., w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Unormowanie to jest zbieżne z regulacją zawartą w art. 709⁵ § 3 i art. 709⁸ § 5 k.c.

Przewidziana w art. 709¹⁵ k.c. odpowiedzialność korzystającego ma niewątpliwie charakter odpowiedzialności kontraktowej. Zgodnie z ogólnym założeniem odpowiedzialności odszkodowawczej, odszkodowanie ma przywrócić stan, jaki istniałby, gdyby nie doszło do zdarzenia wyrządzającego szkodę, nie może natomiast przewyższać uszczerbku powstałego w majątku poszkodowanego (art. 361 § 2 k.c.). Względem na to, że odszkodowanie nie może przewyższać uszczerbku zaistniałego w majątku poszkodowanego, uzasadnia zaliczenie na poczet szkody korzyści uzyskanych przez poszkodowanego, czyli, innymi słowy, *compensatio lucri cum damno* (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., III CZP 7/10, LEX nr 585826). Zaliczenie korzyści na poczet szkody uzależnia się od tego, aby korzyść i uszczerbek stanowiły następstwo tego samego zdarzenia. Choć bywa wyrażane także odmienne zapatrywanie (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2002 r., LEX nr 53283), nie jest

konieczne istnienie między uzyskaniem korzyści a zdarzeniem powodującym szkodę adekwatnego związku przyczynowego - wystarcza, aby zdarzenie powodujące szkodę stanowiło *conditio sine qua non* uzyskania korzyści; jak trafnie wyjaśniono w piśmiennictwie, wymaganie adekwatnego związku przyczynowego wykluczałoby zaliczenie korzyści na poczet szkody w przypadkach ubezpieczenia mienia. Ponadto wymaga się, aby korzyść podlegająca zaliczeniu na poczet szkody zaspokajała te interesy poszkodowanego, do których zaspokojenia zmierza odszkodowanie. Wspomniane, ogólne założenie odpowiedzialności odszkodowawczej znalazło wyraz także w art. 709¹⁵ k.c. Natychmiastowa, tj. z chwilą rozwiązania umowy leasingu wskutek jej wypowiedzenia, zapłata finansującemu przez korzystającego wszystkich przewidzianych w umowie a nieuiszczonych rat ma na celu przywrócenie takiego stanu, w jakim finansujący znajdowałby się, gdyby korzystający należycie wykonywał umowę leasingu i nie dał powodów do jej przedwczesnego zakończenia. Pełni zatem funkcje odszkodowania za szkodę wyrządzoną finansującemu wskutek naruszenia przez korzystającego umowy leasingu z przyczyn, za które on odpowiada (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2008 r., I CSK 354/07, LEX nr 361435). Pełna jednak kwota ustalonych w umowie a niezapłaconych rat mogłaby przewyższać uszczerbek powstały w majątku finansującego, czyli wykraczać poza wyznaczone przez art. 361 § 2 k.c. granice dopuszczalnej wysokości odszkodowania. Dlatego w art. 709¹⁵ k.c. przewidziano pomniejszenie kwoty umówionych a niezapłaconych rat o dwa rodzaje korzyści: po pierwsze, o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek zapłaty rat przed terminem określonym w umowie leasingu, i po drugie, o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek rozwiązania umowy leasingu w następstwie jej wypowiedzenia. Pomniejszenie to jest oparte na założeniach *compensatio lucri cum damno*.

Zgodnie z art. 709¹⁵ k.c., finansujący może żądać od korzystającego z chwilą rozwiązania umowy wskutek jej wypowiedzenia nie tylko zapłaty rat, których terminy wymagalności przypadły przed tą chwilą, ale i wszystkich pozostałych umówionych rat, których ustalone terminy wymagalności przypadają po tej chwili. Według omawianego przepisu, ostatnio wymienione raty stają się więc natychmiast wymagalne z chwilą rozwiązania umowy leasingu wskutek jej wypowiedzenia, i do

tych właśnie rat ma zastosowanie rozwiązanie, które przewiduje pomniejszenie wypłacanych finansującemu rat o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem.

Koniecznym elementem wynagrodzenia, które korzystający ma w myśl art. 709¹ k.c., obowiązek płacić finansującemu w uzgodnionych ratach, jest kwota odpowiadająca cenie rzeczy nabytej przez finansującego. Ponieważ umowa leasingu pełni funkcję kredytową w szerokim znaczeniu tego słowa (kontrahent korzystającego z rzeczy będącej przedmiotem umowy wykląda środki pieniężne na nabycie tej rzeczy), poszczególne raty, które korzystający obowiązany jest uiszczać, obejmują, obok spłaty równowartości ceny nabycia rzeczy, jeszcze m.in. odsetki, stanowiące koszt „kredytu rzeczowego”, zaciągniętego przez korzystającego u finansującego. Do dobrowolnej zapłaty przez korzystającego rat przed umówionym terminem ma z mocy art. 709¹⁷ k.c. odpowiednie zastosowanie art. 585 k.c. Zgodnie z tym przepisem, korzystający w razie dobrowolnej przedterminowej zapłaty rat może odliczyć kwotę odpowiadającą wspomnianym odsetkom; jeżeli bowiem nie jest już kredytowany przez finansującego, nie powinien mu z tego tytułu płacić wynagrodzenia. Natomiast w przypadkach, w których – tak jak w niniejszej sprawie – korzystający, stosownie do art. 709¹⁵ k.c., obowiązany jest do zapłaty finansującemu wszystkich niezapłaconych rat z chwilą rozwiązania umowy leasingu na skutek jej wypowiedzenia, części przyszłych rat, obejmujące wspomniane odsetki, powinny zostać odliczone od sumy niezapłaconych rat jako korzyści uzyskane przez finansującego wskutek obowiązku korzystającego zapłacenia finansującemu przyszłych rat przed umówionym terminem. Jeżeli bowiem z chwilą rozwiązania umowy odpadł obowiązek finansującego kredytowania korzystającego, nie powinno się już finansującemu należeć z tego tytułu wynagrodzenie.

O ile więc Sąd Apelacyjny trafnie wykluczył zastosowanie w sprawie art. 585 w związku z art. 709¹⁷ k.c., o tyle naruszył art. 709¹⁵ k.c., nie znajdując podstaw do jego zastosowania do pomniejszenia sumy wszystkich niezapłaconych rat, należnej finansującemu z chwilą rozwiązania umowy leasingu wskutek jej wypowiedzenia z przyczyn objętych odpowiedzialnością korzystającego, o części przyszłych rat,

obejmujące odsetki stanowiące koszt „kredytu rzeczowego”, zaciągniętego przez korzystającego u finansującego.

Zdaniem skarżących do naruszenia art. 709¹⁵ k.c. doszło także przez to, że Sąd Apelacyjny wykluczył możliwość pomniejszenia na podstawie tego przepisu kwoty rat, o których w nim mowa, o opłatę wstępną i prowizję, należne stronie powodowej od kontrahentów nowej umowy leasingu tego samego przedmiotu. W ocenie skarżących obie wymienione pozycje stanowią korzyści uzyskane przez stronę powodową wskutek rozwiązania umowy leasingu z dnia 31 lipca 2001 r.

Korzyść uzyskaną przez finansującego wskutek rozwiązania umowy leasingu należy wiązać przede wszystkim z odzyskaniem przez finansującego przedmiotu leasingu i wynikającą stąd możliwością decydowania o jego dalszych losach. O wysokości tej korzyści rozstrzyga wartość odzyskanego przedmiotu. Wartość ta ze względu na charakter regulacji zawartej w art. 709¹⁵ k.c. powinna być określana na zasadach, na jakich określa się wartość dóbr przy ustalaniu odpowiedzialności odszkodowawczej. Należy przy tym mieć w szczególności na względzie, czy dany przedmiot może być jeszcze eksploatowany na podstawie nowej umowy leasingu. Jeżeli zaś – jak w niniejszej sprawie - zawarto już co do niego nową umowę leasingu, za miarodajną należy uznać jego wartość określoną przez strony tej umowy. Uzyskanie w następstwie rozwiązania wcześniejszej umowy leasingu przez finansującego korzyści w tej wysokości jest tu bezsporne, a przy tym wynika ona z transakcji rynkowej.

Za korzyści uzyskane przez finansującego wskutek rozwiązania umowy leasingu nie można natomiast uznać rat należnych na podstawie nowej umowy, dotyczącej tego samego przedmiotu; ani wszystkich tych rat, ani niektórych z nich, np. opłaty wstępnej; ani całości poszczególnych rat, ani określonej ich części, np. prowizji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2010, I CSK 216/09, LEX nr 577676; odmiennie jednak - a przy tym bez odniesienia się do powołanego wyżej orzeczenia - wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2010, V CSK 4/10, niepubl.). Ich źródłem jest nowa umowa leasingu, a nie samo rozwiązanie umowy wcześniejszej. Zastrzeżone w nowej umowie raty w zakresie obejmującym prowizję finansującego stanowią wynagrodzenie usług pozostających w związku jedynie z tą umową. W pozostałym natomiast zakresie obejmują spłatę ustalonej w tej umowie wartości

rzeczy oddanej do używania nowemu korzystającemu. Pomniejszenie sumy rat, o których mowa w art. 709¹⁵ k.c., o wartość rzeczy objętej nową umową i o raty należne na podstawie nowej umowy, zawierające w sobie spłatę tej wartości, prowadziłyby zatem do podwójnego odliczenia wartości rzeczy odzyskanej przez finansującego wskutek rozwiązania wcześniejszej umowy. W rezultacie uwzględnienie w rozliczeniu, które przewiduje art. 709¹⁵ k.c., rat należnych finansującemu na podstawie nowej umowy leasingu, dotyczącej tego samego przedmiotu, pozostawałoby w sprzeczności z założeniami przyświecającymi temu przepisowi.

Zapatrywanie skarżących o naruszenia art. 709¹⁵ k.c. przez niepomniejszenie na jego podstawie rat, o których w nim mowa, o opłatę wstępną i prowizję, należne stronie powodowej od kontrahentów nowej umowy leasingu, jest więc nietrafne .

Ze względu na częściową zasadność zarzutu naruszenia art. 709¹⁵ k.p.c. Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.